

BADVATTENPROFIL GUSTAVSBORGS BADSTRAND, VASA

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

INLEDNING

1 KONTAKTUPPGIFTER

- 1.1 Badstrandens ägare och kontaktuppgifter
- 1.2 Upprätthållaren av badstranden och kontaktuppgifter
- 1.3 Myndighet som övervakar badstranden och kontaktuppgifter
- 1.4 Laboratorium som undersöker proverna och kontaktuppgifter
- 1.5 Vatten- och avloppsverk och kontaktuppgifter

2 GEOGRAFISKT LÄGE

- 2.1 Badstrandens namn
- 2.2 Badstrandens namn förkortat
- 2.3 Badstrandens ID-nummer
- 2.4 Badstrandens kontaktuppgifter
- 2.5 Koordinater
- 2.6 Kartor
- 2.7 Fotografier

3 BESKRIVNING AV BADSTRANDEN

- 3.1 Vattentyp
- 3.2 Strandtyp
- 3.3 Strandzon och närmiljö
- 3.4 Vattendjup och strömmar
- 3.5 Badstrandens botten
- 3.6 Antalet badare

4 BADSTRANDENS UTRUSTNING OCH SERVICE

- 4.1 Badstrandens utrustning och service
- 4.2 Skötsel och underhåll
- 4.3 Strandövervakning

5 VATTENDRAG

- 5.1 Havsområde
- 5.2 Vattendragsområde
- 5.3 Vattenförvaltningsområde
- 5.4 Ytvattnets egenskaper
- 5.5 Ytvattnets kvalitetstillstånd

6 BADVATTNETS KVALITET

- 6.1 Placering av stället för uppföljning av badvattenkvaliteten
- 6.2 Provtagningsstäthet

6.3 Bedömning av badvattnets kvalitet genom sinnesintryck

6.4 Resultat från tidigare badsäsonger

6.4.1 Badvattnets kvalitetsklasser under tidigare badsäsonger

6.4.2 Observationer och vidtagna förvaltningsåtgärder under tidigare badsäsonger

6.5 Förekomst av cyanobakterier (blågrönalger)

6.5.1 Observationer av förekomst under tidigare badsäsonger och vidtagna förvaltningsåtgärder

6.5.2 Bedömningar av omständigheterna för förekomsten av cyanobakterier

6.5.3 Artundersökningar

6.5.4 Toxinundersökningar

6.6 Sannolikhet för skadlig ökning av makroalger och/eller växtplankton

6.7 Effekter av väderfenomen på badvattnets kvalitet

7 BELASTNINGSKÄLLOR OCH BEDÖMNING AV DERAS BETYDELSE

7.1 Avloppsvattensystem

7.2 Dagvattensystem

7.3 Övrigt ytvatten

7.4 Jordbruk

7.5 Industri

7.6 Landsvägs- och spårtrafik

7.7 Hamnar och sjötrafik

7.8 Djur, sjöfåglar

7.9 Strandzonens egna källor

8 KORTVARIGA FÖRORENINGSSITUATIONER

8.1 Kortvariga föroreningssituationer

8.2 Förvaltningsåtgärder vid kortvariga föroreningssituationer

9 ANVISNINGAR OCH INFORMATION

9.1 Anvisningar som ges för badstranden

9.2 Information vid normalförhållanden

9.3 Information i speciellsituationer

10 TIDPUNKT FÖR UPPGÖRANDE OCH GRANSKNING AV BADVATTENPROFILER

10.1 Tidpunkt för uppgörande av badvattenprofilen

10.2 Tidpunkt för granskning av badvattenprofilen

INLEDNING

Social- och hälsovårdsministeriets förordning om kvalitetskraven och övervakningen i fråga om vattnet vid allmänna badstränder (177/2008) 8 § ålägger ägaren eller innehavaren (upprätthållaren) av en allmän badstrand att i samarbete med den kommunala hälsoskyddsmyndigheten upprätta en badvattenprofil för badstranden, vars innehåll också har fastställts i bilaga 4 i denna förordning. Med en allmän badstrand avses en badstrand där den kommunala hälsoskyddsmyndigheten förväntar sig att ett stort antal personer badar under badsäsongen och där det för badstranden inte har införts ett badförbud för en hel badsäsong eller en anvisning om att undvika bad under badsäsongen. För badstranden ska därtill ha gjorts en anmälan till den kommunala hälsoskyddsmyndigheten enligt 13 § 1 mom. 2 punkten i hälsoskyddslagen.

På Vasa stads område finns sammanlagt fem allmänna badstränder: Sandö, Smulterö, Gustavsborg, Abborrön och Strömsö. Här har Gustavsborgs badvattenprofil beskrivits, och i den redogörs för badvattnets egenskaper samt faktorer som inverkar skadligt på dess kvalitet och deras betydelse.

Kvaliteten på Gustavsborgs badvatten granskas regelbundet enligt ovan nämnda förordning under badsäsongen, vilken inleds 15.6 och avslutas 31.8.

Den här badvattenprofilen har uppgjorts i samarbete mellan Vasa stads grönområdesenhet och miljöavdelning. Som källa till materialet har det använts publikationen Vaasan edustan merialueen vedenlaatutarkkailu vuonna 2024, utarbetat av KVVY Tutkimus Oy/Undersökningsingenjör Erika Haukkala. Därtill har material erhållits från Vasa Vatten och Vasa stads gatusektor.

1 KONTAKTUPPGIFTER

1.1 Badstrandens ägare och kontaktuppgifter

Vasa stads fastighetssektor
Kyrkoeshplanaden 26
65100 VASA
Tfn (06) 3251 111 (växeln)
<https://www.vaasa.fi/sv/info-om-vasa-och-regionen/vasa-stad-organisation-och-beslutsfattande/stadsmiljosektorn/fastighetssektorn/>

1.2 Upprätthållaren av badstranden och kontaktuppgifter

Vasa stads Kommunteknik, grönområden
Strandlandsvägen 5
65350 VASA
Tfn 040 3531 848 (Telefonservicen öppen vardagar 8.30–11)
Tfn (06) 3251 111 (växeln)
viheralueyksikko@vaasa.fi eller puistot@vaasa.fi
<https://www.vaasa.fi/sv/bo-och-lev/fritid/hav-och-strander/badstranderna/>

1.3 Myndighet som övervakar badstranden och kontaktuppgifter

Vasa stads byggnads- och miljönämnd
Vasa stads miljöavdelning
(kommunens hälsoskyddsmyndighet)
Senatsgatan 1 B, 65100 VASA
Tfn (06) 3251 111 (växeln)
terveysvalvonta@vaasa.fi
<https://www.vaasa.fi/sv/vasaregionen-for-foretag/vasa-stads-tillstand-och-foreskrifter-for-foretagare/halsoskydd/>

1.4 Laboratorium som undersöker proverna och kontaktuppgifter

KVVY Tutkimus Oy/KVVY-Botnialab
Universitetsstranden 1
65200 VASA
Tfn (06) 3120 020
botnialab@kvy.fi
www.botnialab.fi

1.5 Vatten- och avloppsverk och kontaktuppgifter

Vasa Vatten
Gjuterivägen 2 B
65100 VASA
Tfn (06) 3251 111 (växeln)
www.vaasanvesi@vaasa.fi

<https://www.vaasanvesi.fi/web/sv/etusivu>

2 GEOGRAFISKT LÄGE

2.1 Badstrandens namn

Gustavsborg

2.2 Badstrandens namn förkortat

Gustavsborg

2.3 Badstrandens ID-nummer*)

FI143905003

2.4 Adressuppgifter

Sanmarksgatan, 65130 Vasa

2.5 Koordinater*)

N 63.0815

E 21.6187

Koordinatsystem WGS84

2.6 Kartor

<https://kartta.vaasa.fi/IMS/?layers=Opaskartta&cp=6996810,22481651&z=1>

2.7 Fotografier

*) ID-numret och preciserade koordinater i badstrandsförteckningen för år 2025.

3 BESKRIVNING AV BADSTRANDEN

3.1 Vattentyp Hav
3.2 Strandtyp Gustavsborgs badstrand ligger vid Södra Stadsfjärden, och badstranden utgörs av en ca 50 m lång sandstrand. Gustavsborgs badstrand är en delvis av naturen formad och delvis anlagd badstrand, dit sand årligen fylls på.
3.3 Strandzon och närmiljö Gustavsborgs badstrand finns på fastlandssidan i stadsdelen Sandviken. I Gustavsborgs badstrands omedelbara närhet finns Vasa centralsjukhus. Områdets närmiljö består av skog. Till Gustavsborgs badstrand leder en med sand belagd cykelväg, som går längs Vasas stränder. Ett allmänt parkeringsområde är ca 250 m från stranden.
3.4 Vattendjup och strömmar På stranden är vattnet grunt och fördjupas långsamt, varvid stranden lämpar sig för barn. Vattendjupet är ca 1,7 m 25 m från stranden. I vattnet finns inga strömmar som inverkar på säkerheten. Vattenståndet varierar på årsnivå med ungefär en meter, men under badsäsongen varierar vattenståndet ca $\pm 0,3$ meter. År 2024 varierade havsvattennivån enligt höjdsystemet N2000 mellan -61,0 cm och +80,1 cm. Den vanligaste vindriktningen är från sydväst, och vinden bildar i någon mån vågor i strandvattnet.
3.5 Badstrandens botten Badområdets botten är sand och grus, men det övergår längre bort till dy.
3.6 Antalet badare (uppskattning) Antalet badare varierar mellan 0 och 250 per dag beroende på vädret. Den livligaste tiden är i allmänhet kl. 12–15. På badstranden finns besökare från tidigt på morgonen till sent på kvällen och under varma somrar till och med nattetid.

4 BADSTRANDENS UTRUSTNING OCH SERVICE

4.1 Badstrandens utrustning och service Vid stranden finns ett badhus, som är avsett för kvinnor, där det finns två omklädningsrum. Badhuset är en byggnad i trä, och där finns en brygga och möjlighet att via trappor gå ner i vattnet. – Anslagstavla – Livboj med rep – Badhytt – Gungor – Torrtoalett – Sopkärl 2 st.
4.2 Skötsel och underhåll Vasa stads Kommuntekniks grönområdesteam ansvarar för skötseln och underhållet. Som hjälp vid underhållet av stranden används en skild skötsellista, där de skötselåtgärder som vidtagits antecknas. På våren innan badsäsongen börjar: De grundläggande skötselarbetena på stranden inleds. Sanden vänds och saneras på 10–15 cm djup och ersätts vid behov med ny sand. Dykare utför kontroll och städning under vattenytan samt plockar bort glasbitar och andra vassa föremål från havsbotten. Då vattenståndet är lågt, går stranden igenom och stenar som uppskattas vara farliga avlägsnas från badområdet. Stranden förses med nödvändig utrustning och meddelanden gällande badvattnets kvalitet. Under badsäsongen: Stranden hålls städad under hela dagen. Två sommarjobbare anställda av staden sköter och granskar strändernas skick på vardagar. Stranden städas tidigt på förmiddagen innan badgästerna kommer till stranden och vid behov på nytt på eftermiddagen. Skräpkärnen töms varje vardag. Dykare utför kontroldykningar i badvattnet tre gånger under badsäsongen.

4.3 Strandövervakning

Det finns ingen strandövervakning.

5 VATTENDRAG

5.1 Havsområde

Östersjön

5.2 Vattendragsområde

Kvarkens kust. Gustavsborgs badstrand ligger vid Södra Stadsfjärden. Vattendjupet i Södra Stadsfjärden är 2–3 meter.

5.3 Vattenförvaltningsområde

Kumo älvs–Skärgårdshavets–Bottenhavets vattenförvaltningsområde. Vattenförvaltningsområdets beteckning: FIVHA3

5.4 Ytvattnets egenskaper

Kvarken är en del av Östersjön där vattenomsättningen är långsam. Östersjön har bräckt vatten, dvs. dess vatten är en blandning av sötvatten från åar och älvar och saltvatten från haven. Östersjöns vattenyta hålls på samma nivå, varvid den vattenmängd som kommer in och far ut är ungefär densamma. I Östersjön är dessutom nederbörden och avdunstningen i stort sett lika stora. På Finlands kuster är variationerna i Östersjöns vattenstånd cirka två meter. Variationerna i vattenståndet är lokala och kopplade till de rådande väderleksförhållandena.

På vattenområdet utanför Vasa finns många öar, skär och grund. Vattnets huvudsakliga strömningsriktning är från norr genom Strömsö sund via Kråkfjärden mot Korsholmsfjärden.

Havsområdet observeras på 24 observationsplatser. Den närmaste mätstationen för Gustavsborgs badstrand är M1 Södra Stadsfjärden där det gjordes följande observationer:

Havsvattnets egenskaper (sommaren 2024):

Siktdjup: under 2 meter

Grumlighet: ca 5 FNU

Färgvärde: ca 21–30 mg Pt/l

Klorofyll-a: 36,2 µg/l (medeltalet 2010–2023: 12,8 µg/l)

Totalfosfor: 44 µg/l (medeltalet 2010–2023: 36 µg/l)

Totalkväve: 1368 µg/l (medeltalet 2010–2023: 1195 µg/l)

I SHM:s förordning 177/2008 fastställs åtgärdsgränsvärden för indikatorbakterier, som undersöks i badvattnet vid kusten för att följa upp dess mikrobiologiska kvalitet. Enligt förordningen undersöks i badvattnet fekala enterokocker, som i havsvatten ska vara under 200 CFU/100 ml, och Escherichia coli, som på motsvarande sätt ska vara under 500 MPN/100 ml. Under punkt 6.4 presenteras bakteriehalterna för badvattnet vid Gustavsborg från badsäsongen 2021 och framåt.

5.5 Ytvattnets kvalitetstillstånd

De regionala närings-, trafik- och miljöcentralerna (NTM) har klassificerat ytvattnen sedan år 2008 utgående från det ekologiska och kemiska tillståndet. Vid klassificeringen strävar man speciellt efter att beakta effekterna på vattendragen av mänskliga aktiviteter. Kustområdets vatten indelas i fem klasser: utmärkt, god, nöjaktig, försvarlig och dålig.

Kustvattnet i Västra Finlands område har klassificerats vara från utmärkt till nöjaktigt, men i närheten av de största städerna såsom Vasa är vattnet i nöjaktigt skick.

Den ekologiska ytvattenstatusen berättar i första hand hur mycket människan har påverkat vattendragens naturliga biologi, såsom bottendjur och fiskbestånd, och kan därför inte användas som ett direkt mått på vattnets hygieniska kvalitet, vilket är utgångspunkten när det gäller bedömande av badvattenkvaliteten.

6 BADVATTNETS KVALITET

6.1 Placering av stället för uppföljning av badvattenkvaliteten

Uppföljningsstället för badvattenkvaliteten är den del av badstranden där största delen av de badande går för att bada. Badvattenprovet strävar man efter att ta på 30 cm djup.

6.2 Provtagningstäthet

Det första badvattenprovet tas ungefär två veckor innan badsäsongen börjar. Under badsäsongen tas tre badvattenprover med en månads mellanrum. Provtagningsstiderna för badvatten planeras i övervakningskalendern som fastställs enligt STM:s föreskrift 177/2008 före badsäsongens början i april.

6.3 Bedömning av badvattnets kvalitet genom sinnesintryck

I samband med varje badvattenprovtagning görs en bedömning av badvattnet genom sinnesintryck. Då bedöms:

- förekomsten/lukten av mineraloljor
- förekomsten av tjärämnen/flytande material, såsom plast, gummi, glas- och plastflaskor
- förekomsten av cyanobakterier (alger).

6.4 Resultat från tidigare badsäsonger

Prov	år 2021		år 2022		år 2023		år 2024		år 2025	
	E. coli	Enterok.	E. coli	Enterok.	E. coli	Enterok.	E. coli	Enterok.	E. coli	Enterok.
1	8	<1	3	2	23	16	4	1	17	2
2	10	27	27	3	52	59	150	75	10	2
3	6	6	8	4	82	66	17	3	31	24
4	44	18	47	63	28	7	250	130	44	18

6.4.1 Badvattnets kvalitetsklasser under tidigare badsäsonger

Kvaliteten på badvattnet vid Gustavsborgs badstrand har klassificerats enligt SHM:s förordning 177/2008.

Efter att badsäsongen 2021 upphört var klassificeringen av badvattnet på basis av undersökningsresultaten 2020–2021 **utmärkt**.

Efter att badsäsongen 2022 upphört var klassificeringen av badvattnet på basis av undersökningsresultaten 2021–2022 **utmärkt**.

Efter att badsäsongen 2023 upphört var klassificeringen av badvattnet på basis av undersökningsresultaten 2022–2023 **bra**.

Efter att badsäsongen 2024 upphört var klassificeringen av badvattnet på basis av undersökningsresultaten 2023–2024 **nöjaktig**.

Efter att badsäsongen 2025 upphört var klassificeringen av badvattnet på basis av undersökningsresultaten 2024–2025 **bra**.

6.4.2 Observationer och vidtagna förvaltningsåtgärder under tidigare badsäsonger

Inga särskilda förvaltningsåtgärder eller observationer under säsongen 2025.

6.5 Förekomst av cyanobakterier (blågrönalger)

Har inte förekommit.

6.5.1 Observationer av förekomst under tidigare badsäsonger och vidtagna förvaltningsåtgärder

Förekomst av cyanobakterier har inte observerats, och därmed har förvaltningsåtgärder inte behövts.

6.5.2 Bedömningar av omständigheterna för förekomsten av cyanobakterier

På grund av övergödning i vattendragen är det möjligt att algbloomning börjar förekomma, speciellt vid varma och vindstilla förhållanden.

6.5.3 Artundersökningar

Har inte gjorts.

6.5.4 Toxinundersökningar

Har inte gjorts.

6.6 Sannolikhet för skadlig ökning av makroalger och/eller växtplankton

En skadlig ökning av makroalger och/eller växtplankton är inte sannolik vid Gustavsborgs badstrand. En skadlig ökning av makroalger och/eller växtplankton har inte observerats vid Gustavsborgs badstrand. I närheten av stranden är inte några funktioner som ökar belastningen på vattnet under planering.

6.7 Effekter av väderfenomen på badvattnets kvalitet

I Vasa har nederbörds mängden varit 583,8 mm (år 2022), 670,1 mm (år 2023), 695,6 (år 2024) och 565,6 mm (år 2025). Av väderfenomenen kan skyfall spola föroreningar från badstrandens sand och från marken i närområdet, såsom fågelavföring, ner i badvattnet. I en sådan situation kan man observera försämringar i badvattnets kvalitet.

7 BELASTNINGSKÄLLOR OCH BEDÖMNING AV DERAS BETYDELSE

7.1 Avloppsvattensystem

Påttiska reningsverket, som ägs av Vasa Vatten, är beläget vid havet i Brändö, ca 4 km från Gustavsborgs badstrand. Reningsverket är den största enskilda belastningskällan för det havsområde (Norra Stadsfjärden) som finns utanför staden.

På Gustavsborgs badstrandsområde finns inget avloppsvattennät. Fastigheterna i badstrandens närområde hör till det kommunala avloppsvattennätet.

Riskbedömning

Påttiska reningsverket försämrar inte kvaliteten på badvattnet vid Gustavsborgs badstrand. Resultaten från kontrollpunkterna på Norra Stadsfjärden styrker uppfattningen om att de utkommande bakterierna från reningsverkets utlopp i stor grad hinner spädas ut, sedimenteras eller på annat sätt oskadliggöras innan vattenströmmarna blandat med renat avloppsvatten når de badstränder som finns i närheten.

7.2 Dagvattensystem

Dagvatten är regn- och smältvatten samt spolvatten som rinner bland annat från vägar och andra ytor. Dagvattnets bakteriehalt ökas av avföring från fåglar och andra djur som trivs på området samt förmultnande växter. I dagvattnet kan det också finnas olika skadliga ämnen som kommer från trafiken. I stadsmiljö kan marken eller växtligheten inte uppta allt det dagvatten som uppstår och en naturlig reningsprocess förverkligas sålunda inte.

Vasa stad har ett relativt gammalt avloppsledningsnät. Största delen av dagvattnet från centrumområdet leds till Påttiska reningsverket där det genomgår en reningsprocess. Resten av dagvattnet leds direkt ut i havet. Vid Gustavsborgs badstrand finns inget egentligt dagvattensystem. Dagvattnet tas delvis upp av marken och delvis rinner det direkt ut i havet. Det dagvattenavlopp som kommer från simhallens avrinningsområde, som ligger närmast badstranden, finns på ca 300 meters avstånd från badstranden.

Riskbedömning

Hur stor och långvarig dagvattnets effekt är på kvaliteten på Gustavsborgs badvatten beror på regnmängden och -intensiteten, längden på den torrsäsong som föregått regnet, vindförhållandena och vattendragens strömmar. Ju längre den torra perioden fortsätter desto mera föroreningar kan det spolas ner i badvattnet vid regn. Om det på stranden finns stora mängder bl.a. fågelavföring, kan den hygieniska olägenhet som föranleds de badande vara relativt stor, åtminstone vid regn och genast efter det. Genom daglig städning av stranden, bortjagande av fåglar som trivs vid stranden och förbud mot rastning av hundar på badstranden minskas delvis de föroreningsrisker för badvattnet som föranleds av dagvattnet.

7.3 Övrigt ytvatten

Största delen av den belastning som kommer från Södra Stadsfjärden är diffus belastning, som kommer som direkt flöde från nävarinningsområdet vid stränderna samt längs flera diken och några åar. I Södra Stadsfjärden rinner vatten ut från Laihela å, Solf å och Gamla Vasa kanal, i vilken det har blandats renat avloppsvatten från den nedlagda avstjälningsplatsen i Sunnanvik. Den genomsnittliga vattenföringen i Laihela å är ca 3 gånger större än i Solf å (MQ 1,0 m³/s) vilket för sin del är ca 5-faldigt i förhållande till den vattenmängd som kommer från Gamla Vasa kanal.

Riskbedömning

Vattnet som rinner ut i havsområdet kommer till stor del från surt alunjordsområde, vilket tidvis kan dra ner något på vattendragens PH-värde. Under skyfall sköljs bakterier ut i vattendragen också via diken. Den hygieniska olägenheten för de badande kan vara relativt stor, åtminstone vid regn och genast efter det.

7.4 Jordbruk

I närheten av badstranden finns inget jordbruk.

7.5 Industri

I närheten av badstranden finns ingen industri.

7.6 Landsvägs- och spårtrafik

I närheten av badstranden finns ingen betydande landsvägs- eller spårtrafik.

7.7 Hamnar och sjötrafik

Vasa är en skärgårdsstad med livlig båttrafik under sommarhalvåret. Intill centrum finns flera småbåtshamnar som ägs antingen av Vasa stad eller någon båtklubb eller -förening. Från Gustavsborgs

badstrand är det närmare 1 km till närmaste småbåtshamn, som finns utanför fängelset.

Riskbedömning

Det har inte förekommit några problem vid Gustavsborgs badstrand på grund av båttrafik eller småbåtshamnar, eftersom båttrafiken sker tillräckligt långt från stranden och den är vid Gustavsborgs badstrand på Södra Stadsfjärden liten. Risken för att badvattenkvaliteten ska försämrats på grund av båttrafiken (t.ex. bränsleläckage) är mycket liten.

Vid de organoleptiska undersökningar som hälsoskyddsmyndigheten utfört har det inte heller noterats spår av olja eller andra flytande ämnen i badvattnet.

7.8 Djur, sjöfåglar

Vid Gustavsborgs badstrand trivs ett flertal arter av olika sjöfåglar, bl.a. måsar. Under de senaste åren har antalet vitkindade gäss ökat i Vasa. Enligt Finlands miljöcentral har man idag (år 2019) observerat 1 400 individer i Vasaregionen. På badstränderna kan man i början och slutet av sommaren tidvis observera 20–300 vitkindade gäss. Under de dagar då det är mycket folk på stranden flyttar fåglarna lite längre bort på ön eller flyger till något närliggande parkområde.

Den vitkindade gåsen är fridlyst med stöd av naturskyddslagen. Att fördriva fridlysta fåglar kräver ett separat tillstånd från NTM-centralen. Den som upprätthåller badstranden har beviljats tillstånd att fördriva vitkindade gäss och kanadagäss av NTM-centralen i Egentliga Finland. Endast de personer som staden separat har utsett kan fördriva fåglar med en kopplad hund. Fördrivningens huvudsakliga syfte är att hindra gässens häckande på stranden, som enligt NTM-centralen i Egentliga Finlands bedömning inte hör till nödvändiga områden för fåglarnas livscykel.

Tidigare har kanadagäss förekommit i stora flockar på bl.a. badstränderna i början och mot slutet av sommaren. Idag påträffas de sällan på badstränder. Orsaken till det är olika fördrivningsåtgärder under flera år, bland annat störande, skrämmande och jakt.

På de öar som ligger cirka 500–700 meter från Gustavsborgs badstrand, Juckasgrynnan och Metgrund, har skarvar häckat sedan 2014. Skarvkolonierna har skadat trädbeståndet och påverkat öarnas rekreations- och landskapsvärden. I syfte att minska olägenheterna till följd av det allt större skarvbeståndet har man försökt begränsa ökningen av stammen med hjälp av olika åtgärder.

I enlighet med tillståndet från NTM-centralen har Vasa stad vidtagit fördrivningsåtgärder på Metgrund. Tack vare åtgärderna häckar skarvar inte längre på ön sedan 2016. Antalet par på ön har varierat mellan ca 200 och 1 600 per år.

På Gustavsborgs badstrand eller i områdena bredvid den på fastlandet har skarvar inte påträffats.

Av djuren är det endast sjöfåglar som medför en risk för hygieniska problem. Det är förbjudet att mata fåglar på stranden, och det finns en informationsskylt om förbudet. Det är likaså förbjudet att låta hundarna bada på badstränderna i Vasa. Hundägarna uppmanas att ta sina hundar till badstranden för hundar i Myrgrund, söder om Sundom bro.

Riskbedömning

Den största olägenheten till följd av fåglarna på badstränder är deras avföringar som orsakar en hygienisk olägenhet på stranden och eventuellt förorenar badvatten. Också gåsflockar i strandvatten kan försämra vattenkvaliteten lokalt och kortvarigt.

Vid regn kan föroreningar, däribland avföring från fåglarna, sköljas från Gustavsborgs badstrand och den omgivande marken ner i badvattnet. Ju längre den torra perioden fortsätter desto mera föroreningar kan det spolas ner i badvattnet vid regn. Om det på stranden finns stora mängder avföring från vitkindade gäss, kan den hygieniska olägenhet som föranleds de badande vara relativt stor, åtminstone vid regn och genast efter det.

De anställdas insats vid den dagliga kontrollen av stranden och städningen av fågellämningar minskar risken för förorening av badvattnet.

Problem med sjöskabb eller andra parasiter som härstammar från sjöfåglar har inte förekommit vid Vasas badstränder.

7.9 Strandzonens egna källor

Risken att badvattenkvaliteten försämrats av de badande själva kan finnas under de finaste baddagarna, speciellt om det är lugnt väder och vindstilla. En ökning av antalet badande på samma gång kan leda till att vattnet förorenas, siktdjupet försämrats och att eventuella mikrober som föranleder sjukdomar ökar.

Riskbedömning

I strandvattnet vid Gustavsborg är det sällan så många människor per gång att det skulle medföra sanitära

olägenheter.

Det är sannolikt att det förekommer krossat glas och annan nedskräpning på Gustavsborgs badstrand. Dykning som sker både innan och under badsäsongen minskar betydligt risken att de badande råkar ut för glassplitter eller andra vassa föremål. Strandens skick kontrolleras dagligen, och därmed bör inte en eventuell störning med glas och skräp på stranden bli långvarig.

8 KORTVARIGA FÖRORENINGSSITUATIONER

8.1 Kortvariga föroreningssituationer

Begreppet kortvarig förorening har kommit in i Finlands lagstiftning i och med social- och hälsovårdsministeriets förordning om kvalitetskraven och övervakningen i fråga om vattnet vid allmänna badstränder (177/2008). Med kortvarig förorening av badvatten avses en fekal förorening som avviker från det normala tillståndet, som har identifierbara orsaker och som normalt inte förväntas påverka badvattnets kvalitet under en period av mer än tre dygn.

En kortvarig föroreningssituation i anslutning till skyfall är möjlig på Gustavsborgs badstrand, eftersom det ganska nära finns ett dagvattenavlopp och åar och diken mynnar ut i området vattendrag. Vid skyfall kan föroreningar, däribland avföring från fåglarna, sköljas från Gustavsborgs badstrand och den omgivande marken ner i badvattnet.

Gustavsborgs badstrand hade i augusti 2019 en kortvarig föroreningssituation, då *E. coli* översteg åtgärdsgränsen på grund av skyfall som spolade ner föroreningar i havet (se punkt 6.4.2).

8.2 Förvaltningsåtgärder vid kortvariga föroreningssituationer

Uppföljningen av kortvariga föroreningar görs med hjälp av extra prover.

Om risk för hälsan är möjlig och det är nödvändigt för skötseln av ärendet utfärdar hälsoskyddsmyndigheten till badstrandens upprätthållare en bestämmelse för inledande av korrigerande åtgärder samt anvisningar och bestämmelser för förhindrande av hälsorisker.

Då man får uppgifter om kortvariga föroreningar, informerar hälsoskyddsmyndigheten om ärendet med ett meddelande som förs till badstranden, på stadens webbplats samt med ett pressmeddelande.

9 ANVISNINGAR OCH INFORMATION

9.1 Anvisningar som ges för badstranden

På stranden finns en anslagstavla, där anvisningar och information ges åt de badande:

- säkerhetsanvisningar (badstrandens namn, kontaktuppgifterna till upprätthållaren, verksamhets- och säkerhetsanvisningar, anvisningar för tillkallande av hjälp, allmänna förbud)
- uppgifter om det senaste undersökningsresultatet
- eventuella varningar eller förbud, såsom badförbud.

Allmänna förbud gällande badstranden finns framlagda på anslagstavlan. Det är förbjudet att ta hundar till stranden, mata fåglar, tälta, fiska, dricka alkoholdrycker, göra upp eld samt köra motorfordon på stranden.

På Vasa stads webbplats ges information om badstranden, dess utrustning och badvattenprofilen.

9.2 Information vid normalförhållanden

På Vasa stads webbplats finns bl.a. en badstrandsförteckning, en provtagningsplan för badvatten, resultaten av badvattenproverna under badsäsongen och resultaten av uppföljningen av blågrönalger. Webbssidorna uppdateras regelbundet under badsäsongen.

Miljöavdelningen uppgör under badsäsongen månatligen ett pressmeddelande, där man informerar speciellt om badvattenkvaliteten och situationen gällande blågrönalger på badstränderna.

9.3 Information i speciellsituationer

Miljöavdelningen informerar om kortvarig förorening, osedvanliga situationer, om utfärdade bestämmelser och andra speciellsituationer med ett separat meddelande som förs till badstranden. Miljöavdelningen uppgör i samarbete med stadens kommunikationsplanerare vid speciellsituationer ett pressmeddelande och informerar om ärendet på stadens webbplats.

10 TIDPUNKT FÖR UPPGÖRANDE OCH GRANSKNING AV BADVATTENPROFILEN**10.1 Tidpunkt för uppgörande av badvattenprofilen**

Uppgjord första gången 1.3.2011.

Uppdaterad i sin helhet 27.2.2026 av Simo Marttila.

10.2 Tidpunkt för granskning av badvattenprofilen

Tidpunkten för granskning av badvattenprofilen fastställs enligt badvattenklassificeringen.

Badvattenklassen för Gustavsborg är bra, varvid badvattenprofilen ska granskas och vid behov uppdateras med tre års mellanrum, dvs. nästa gång år 2029.